Education Strategies in Medical
2016;9(3): 186-193
www.edcbmj.ir
Original Article
Farname Inc.

Relationship between the family function with academic self-regulation among the nursing students

Farhad Kahrazee[1], Behzad Rigi Kooteh[2]

1. Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran Departement of
2. Department of Clinical Psychology, Faculty of Behavioral Sciences, University Of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran

Article Information

Article history:

Received: 2016/06/18
Accepted: 2016/10/04
Available online: 2016/12/06

EDCBMJ 2016; 9(3): 186-193

Corresponding author at:

Dr. Farhad Kahrazee

Department of Psychology, of Psychology and Educational Sciences. University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran Departement of

Tel:
+985431136224

Email:
farhad_kahraz@ped.usb.ac.ir

Abstract

Background and Aims: The family mood is predisposing the most of the people issues in all stages of life, especially school day. The present research to be accomplished with the aim of the survey of the relationship between the rate of family function with academic self-regulation among the nursing students in the Zahedan university of medical science (Iran).

Methods: This research method was descriptive- correlative one with the statistical population included all the nursing students in the Zahedan university of medical science at 2014-2015 year.200 students were selected as a sample according to convenience sampling method. For the data's collection were used to the Epstein, Baldwin and Bishop Family function questionnaire (1983) and the Kanel and Ryan academic self-regulation questionnaire (1987). The data in descriptive (mean and standard deviation) and inferential statistics (correlation coefficient and step-by-step Regression) and were analyzed using the software Spss-18.

Results: The results indicate that there was a positive and significant correlation between the family function in all dimensions (problem – solving, communication, role, emotional response, emotional association, behavior control, and general control) with the academic self-regulation in the nursing students. The regression analysis showed that among the predictor variables, the role and problem- solving variables could predict the academic self-regulation in the nursing students.

Conclusions: The family and its performance have important effects on the student's self-regulation.

KeyWords: Family, Self-Control, Students

Copyright © 2016 Education Strategies in Medical Sciences. All rights reserved.

How to cite this article:

Kahrazee F, Rigi Kooteh B. Relationship Between the Family Function with Academic Self-Regulation among the Nursing Students . Educ Strategy Med Sci. 2016; 9 (3) :186-193

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-01]

مرداد – شهریور ۱۳۹۵
2016;9(3): 186-193
www.edcbmj.ir
مقاله پژوهشی

دوماهنامه علمی پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی

Farname Inc.

رابطه عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی در دانشجویان پرستاری

فرهاد کهرازئی [۱]، بهزاد ریگی کوته [۲]

۱.گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران
۲.دانشجوی دکترای تخصصی روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده علوم رفتاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران، ایران

اطلاعات مقاله

تاریخچه مقاله
دریافت: ۱۳۹۵/۰۳/۲۹
پذیرش: ۱۳۹۵/۰۷/۱۳
انتشار آنلاین: ۱۳۹۵/۰۹/۱۶

EDCBMJ 2016; 9(3): 186-193

نویسنده مسئول:
دکتر فرهاد کهرازئی
گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

تلفن:
۰۵۴۳۱۱۳۶۲۲۴

پست الکترونیک:
farhad_kahraz@ped.usb.ac.ir

چکیده

زمینه و اهداف: : جو حاکم بر خانواده زمینه‌ساز بسیاری از مسائل افراد در تمامی مراحل زندگی بالاخص دوران تحصیل است. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه میزان عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی در میان دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهر زاهدان صورت گرفت.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی با جامعه آماری کلیه دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳ انجام گرفت. تعداد، ۲۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های عملکرد خانواده اپشتاین، بالدوین و بیشاب (۱۹۸۳) و خودتنظیمی تحصیلی کانل و ریان (۱۹۸۷) استفاده گردید. داده‌ها در دو سطح توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (ضریب همبستگی و روگرسیون گام‌به‌گام) و با استفاده از نرم‌افزار Spss-18 تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج به‌دست‌آمده بیانگر همبستگی مثبت و معنادار بین عملکرد خانواده در همه ابعاد (حل مشکل، ارتباط، ایفای نقش، پاسخ‌دهی عاطفی، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار و عملکرد کلی) با خودتنظیمی تحصیلی در دانشجویان بود. نتایج رگرسیون نشان داد که از بین متغیرهای پیش‌بین، متغیرهای ایفای نقش و حل مسئله توانسته‌اند خودتنظیمی تحصیلی را در دانشجویان پرستاری پیش‌بینی کنند.

نتیجه‌گیری: خانواده و عملکرد آن بر خودتنظیمی دانشجویان تأثیرات مهمی دارد.

کلمات کلیدی: خانواده، خودتنظیمی، دانشجویان

کپی‌رایت ©: حق چاپ، نشر و استفاده علمی از این مقاله برای مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی محفوظ است.

مقدمه

خانواده، اولین پایه‌گذار شخصیت، ارزش‌ها و معیارهای فکری است که نقش مهمی در تعیین سرنوشت و سبک و خط مشی زندگی آینده فرد دارد و اخلاق، صحت و سلامتی روانی فرد، تا حدود بسیار در گرو آن است [۱]. از طرفی خانواده در کنار رفع نیازهای جسمانی و روانی و انتقال ارزش‌های اجتماعی، در مسئولیت آموزشی و تربیتی فرزندان، نقش بسیار مؤثری را دارد[۲]فرد در بستر خانواده خواسته‌های جامعه را می‌آموزد و این شناخت او را به‌گزینش رفتارهای معین رهنمون می‌سازد [۳]. روابط و عملکرد مناسب خانواده برای سلامتی فرد، خانواده و جامعه ضروری است[۴]. آنچه در درون خانواده اتفاق می‌افتد و چگونگی عملکرد آن می‌تواند یک عامل کلیدی در ایجاد انعطاف‌پذیری و کاهش خطرات و کاهش خطرات فعلی و آینده مرتبط با رویدادهای ناگوار و شرایط نامناسب باشد[۵].

یکی از متغیرهایی که می‌تواند متأثر از محیطهای آموزشی و خانوادگی باشد، رشد و شکل‌گیری راهبردهای خودتنظیمی است [۶]. یادگیری خودتنظیمی به معنای ظرفیت فرد برای تعدیل رفتار متناسب با شرایط و تغییرات محیطی بیرونی و درونی است که شامل توانایی فرد در سازمان‌دهی و خود محدودیتی رفتارهایش جهت رسیدن به اهداف گوناگون یادگیری است و از دو مؤلفه راهبردهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری تشکیل‌شده

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-01]

است[۷]. اساس یادگیری خودتنظیمی بر این اصل استوار است زمانی که یادگیرندگان، خود مسئول یادگیری‌شان هستند؛ به‌طور مؤثرتری یاد می‌گیرند [۸]. در این چهارچوب، با توجه به اینکه هدف اصلی آموزش، یادگیری چگونه فکر کردن است[۹]. امروزه دانشجویان با تأکید بر یادگیری بیشتر، می‌آموزند که تا مسئولیت بیشتری را در قبال تحصیل و زندگی خود داشته باشند[۱]. در علوم پزشکی و طب به دلیل گستردگی و افزایش عمق دانش، توسعه توانمندی دانشجویان برای هدایت و به‌کارگیری تجارب یادگیری در مسیر موفقیت، برای آنان امری حیاتی است [۱۰].

والدین اولین الگوها و سرمشق‌های کودکان هستند. به دلیل ویژگی تقلیدپذیری کودکان، قسمت اعظم یادگیری آن‌ها از طریق مشاهده رفتار والدین صورت می‌گیرد. Matinez-pons معتقد است که والدین خودتنظیم‌گر می‌توانند از طریق فراهم کردن تسهیلات لازم برای یادگیری (از قبیل تخصیص زمان مناسب برای مطالعه، تهیه مکان مناسب و منابع موردنیاز جهت مطالعه) و نشان دادن (ارائه الگو یا مدل یا سرمشق) چگونگی و چرایی استفاده از راهبردهای خود مهارگری و خود مهارگری در موقعیت‌های عینی و تشویق و یا دانش فرزندان را در تنظیم‌گری و خودکنترلی فعالیت‌های یادگیری‌شان و نهایتاً عملکرد تحصیلی یاری رسانند. به اعتقاد وی رابطه علّی میان خودتنظیم گری والدین و خودتنظیمی فرزندان وجود دارد. زیرا با کسب اطلاعات کافی در مورد هر یک از متغیرها می‌توان برنامه‌های آموزشی مناسبی برای فرزندان فراهم نمود. دراین‌بین والدین، شیوه‌های فرزند پروری آن‌ها، تعامل با فرزندان و به‌طورکلی عملکرد خانواده نخستین و مهم‌ترین نقش را ایفا می‌کند[۱۱].

عملکرد خانواده به‌ویژه در سال‌های نوجوانی و دوره تحصیلی متوسطه نمود بیشتری می‌یابد و اوج تجلی در طی زندگی، اوایل نوجوانی تا اوایل جوانی است[۱۲]. دانشجویان موفق بدون توجه به این‌که در دوره دانشگاه در چه رشته‌ای تحصیل می‌کنند، بیشتر از راهبرد خودتنظیمی استفاده می‌کنند[۱۳]. Friedel,Cortina, Turner & Midgley عنوان کردند[۱۴] که نه‌تنها اهداف خود فرد، بلکه تأکیدات هدفی والدین نیز ممکن است بر روی خودتنظیمی دانشجویان تأثیر بگذارد، که منظور از تأکیدات هدفی والدین این است که والدین برکدام یک از اهداف پیشرفت فرزندان خود تأکید می‌نمایند و همچنین چگونگی درک فرزندان از تأکیدات هدفی والدین را توضیح می‌دهد که درک بچه‌ها از چگونگی اهداف عملکردی و اهداف تسلطی والدین و اساتید باعث پیش‌بینی اهداف تسلطی و عملکردی و خودتنظیمی یادگیری فرزندان می‌شود. یافته‌های پژوهشی در این زمینه حاکی است که فرزندان والدینی که انتظارات خود را برای فرزندانشان تعیین می‌کنند و همواره آن‌ها را در جریان چگونگی و چرایی هدف‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت، ارزیابی و کمک گرفتن از دیگران قرار می‌دهند، نسبت به همتایان خود در تنظیم گری در مرتبه بالاتری قرار دارند[۱۵].

به نظر می‌رسد عملکرد خانواده و به‌تبع آن عملکرد فرزندان در خودتنظیمی تحصیلی در محیط‌های آموزشی و تحصیلی در نوجوانی و جوانی حائز اهمیت فراوانی است. بنابراین خانواده به‌عنوان بستر پرورش‌دهنده در ایجاد خودتنظیمی تحصیلی، یکی از نهادهایی است که پژوهش حاضر به نقش آن در این موضوع می‌پردازد. بنابراین عدم توجه والدین به سالم‌سازی محیط روانی و عاطفی دانشجویان و فقدان روابط مناسب، در بیشتر موارد آنان را با کمبودهای عاطفی، انگیزشی و مشکلات روانی روبه‌رو می‌سازد [۱۶]. ازآنجاکه فرزندان هر خانواده، آینده‌سازان مملکت هستند، پیشرفت تحصیلی آن‌ها امری است که پس از سلامت جسمی و روانی، از اهمیت ویژه برخوردار است. حال با توجه به اینکه فرزندان در محیط خانواده رشد می‌یابند و تربیت می‌شوند، بنابراین عملکرد خانواده نقش مهمی در خودتنظیمی تحصیلی دارد.Reid, Trout & Schwartz [۱۷] شواهد پژوهشی مختلفی را در ارتباط با نقش مداخلات خودتنظیمی تحصیلی برافزایش عملکرد و کاهش رفتارهای غیر انطباقی نشان دادند. همچنین این یافته‌ها اشاره داشتند به این مسئله که خودتنظیمی نقش مهمی در کاهش اهمال‌کاری و تعلل ورزی تحصیلی دارد. Jahnson به مطالعه کارکردهای خانواده و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانشجویان پرداخت، وی در یافته‌های خود گزارش کرد که بسیاری از کارکردهای خانواده به‌طور مستقیم اثر معنی‌داری بر موفقیت‌ها و عدم موفقیت‌های دانشجویان گذاشته و بخش زیادی از واریانس انگیزش آن‌ها را تبیین می‌کنند[۱۸].

Zimmerman نیز خودتنظیمی پایین را یک عامل کلیدی برای رفتارهای انحرافی و مصرف مواد در جوانان می‌داند[۱۸]. پژوهش حاضر، باهدف بررسی و شناسایی رابطه میزان عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی در دانشجویان رشته پرستاری شهر زاهدان انجام گرفت.

روش بررسی

با توجه به این‌که هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری بوده است، روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری تحقیق حاضر را تمامی دانشجویان رشته پرستاری شهرستان زاهدان به تعداد ۴۶۰ نفر مشغول به تحصیل در سال تحصیلی

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-01]

۱۳۹۴-۱۳۹۳ تشکیل می‌دهند. با استفاده از برآورد حجم نمونه کوکران به ازای ۴۶۰ نفر جامعه موردنظر تعداد ۲۱۰ نفر از دانشجویان رشته پرستاری با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس به‌عنوان نمونه انتخاب شدند.

ازلحاظ سنی همه دانشجویان رشته پرستاری در محدوده سنی بین ۲۲-۱۸ سال قرار داشتند. پس از بررسی پرسش‌نامه‌ها، آن‌هایی که با بی‌دقتی پاسخ داده بودند از جمع پرسشنامه‌ها حذف شدند و نهایتاً ۲۰۰ نفر برای تجزیه‌وتحلیل باقی ماندند. ابزارهای این پژوهش، پرسشنامه سنجش خانواده و پرسشنامه خودتنظیمی کانل و ریان بود:

پرسشنامه سنجش خانواده: ابزار سنجش خانواده توسط اپشتاین، بالدوین و بیشاب (۱۹۸۳) به منظور سنجش عملکرد خانواده بر اساس الگوی مک مستر ارائه‌شده است. این ابزار باهدف توصیف ویژگی‌های سازمانی و ساختاری خانواده، توانایی خانواده را در سازش با خود، وظایف خانوادگی و با یک مقیاس خود گزارش دهی، موردسنجش قرار می‌دهد. در ایران این ابزار توسط زاده محمدی و ملک خسروی هنجاریابی شده است، که آلفای کرونباخ کلی برای کل مقیاس‌ها ۰/۹۴ بوده است. در پژوهش حاضر نیز برای بررسی پایایی آزمون از آلفای کرونباخ استفاده‌شده که به ترتیب ابعاد نقش‌ها، حل مسئله، ابراز عواطف و عملکرد خانواده ۰/۷۴، ۰/۶۹ و ۰/۷۹ به دست آمد[۲۰].

پرسشنامه خودتنظیمی تحصیلی کانل و ریان (۱۹۸۷): این پرسشنامه از۳۲ سؤال تشکیل‌شده است و شامل ۴ خرده مقیاس است. خرده مقیاس‌های این پرسشنامه عبارت‌اند از: الف) خودتنظیمی بیرونی، ب) خودتنظیمی درونی، ج) خودتنظیمی شناختی و د) انگیزش درونی. دو خرده مقیاس خودتنظیمی بیرونی و درونی هرکدام شامل ۹ سؤال و دو خرده مقیاس خودتنظیمی شناختی و انگیزش درونی نیز هرکدام شامل ۷ سؤال هستند. نمره‌گذاری این آزمون بر اساس مقیاس لیکرت است. اعتبار یابی این پرسشنامه توسط کانل و ریان (۱۹۸۷) مورد تأیید بیان‌شده است. در پژوهش حاضر نیز برای بررسی پایایی آزمون از آلفای کرونباخ استفاده شد که به ترتیب برای خودتنظیمی بیرونی۰/۶۳، خودتنظیمی شناختی ۰/۷۰ و انگیزش درونی ۰/۶۵به دست آمد. به منظور بررسی اعتبار پرسشنامه خودتنظیمی تحصیلی همبستگی میان زیر مقیاس‌های آن مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان دادند که زیر مقیاس‌های بیرونی باهم و زیر مقیاس‌های درونی همبستگی بیشتری باهم دارند که این مطلب حاکی از اعتبار آزمون است.

یافته ها

همان‌گونه که در جدول ۱، مشاهده می‌شود میانگین عملکرد کلی خانواده برابر با ۱۲۷/۲۷ است و در بین زیرمقیاس های عملکرد خانواده، ایفای نقش با مقدار ۵۸/۸۳ بالاترین میانگین و ابراز عواطف با مقدار ۱۸/۶ پایین‌ترین میانگین رادار است. بالاترین انحراف استاندارد نیز مربوط به مربوط به زیر مقیاس حل مسئله است که با مقدار ۷/۱۶ مشخص‌شده است و کمترین میزان انحراف استاندارد مربوط به ابراز عواطف است که با میزان ۳/۵۵ مشخص‌شده است.

جدول ۱، شاخص‌های توصیفی نمرات عملکرد کلی خانواده و زیر مقیاس‌های آن

شاخص‌ها متغیر	زیر مقیاس‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار کمینه	مقدار بیشینه
عملکرد خانواده	ایفای نقش	۲۰۰	۵۸/۸۳	۷/۱۳	۳۶	۷۷
	حل مسئله	۲۰۰	۴۹/۸۴	۷/۱۶	۲۹	۷۲
	ابراز عواطف	۲۰۰	۱۸/۶	۳/۵۵	۷	۳۰
نمره کلی عملکرد خانواده		۲۰۰	۱۲۷/۲۷	۱۴/۰۶	۸۵	۱۶۳

نتایج جدول ۲، نشان می‌دهد میانگین خودتنظیمی تحصیلی کلی برابر با ۸۴/۶ است و در بین زیر مقیاس‌های آن، خودتنظیمی درونی با مقدار ۲۷/۹ بالاترین میانگین و انگیزش درونی با مقدار ۱۶/۲ پایین‌ترین میانگین رادار است. بالاترین انحراف استاندارد نیز مربوط به مربوط به زیر مقیاس خودتنظیمی بیرونی است که با مقدار ۴/۷ مشخص‌شده است و کمترین میزان انحراف استاندارد مربوط به خود نظم شناختی است که با مقدار ۴/۰۰ مشخص‌شده است. نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که بین عملکرد کلی خانواده و خودتنظیمی تحصیلی ارتباط مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۰۱ وجود دارد. از بین زیر مقیاس‌های عملکرد خانواده، ایفای نقش بیشترین رابطه مثبت و معنادار را با خودتنظیمی تحصیلی دارد. همچنین ابراز عواطف از بین خرده

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-01]

مقیاس‌های عملکرد خانواده کمترین رابطه مثبت را با خودتنظیمی تحصیلی دارد. برای پاسخگویی به این سؤال که «کدام‌یک از مؤلفه‌های ایفای نقش، حل مسئله و ابراز عواطفِ عملکرد خانواده قادر به پیش‌بینی خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری هستند؟» و «نقش کدام‌یک از مؤلفه‌های عملکرد خانواده در پیش‌بینی خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری بیشتر است؟» از تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شد. درواقع عملکرد کلی خانواده و زیر مقیاس‌های آن به‌عنوان متغیر پیش‌بین و متغیر خودتنظیمی تحصیلی به‌عنوان متغیر ملاک (پیش‌بینی شونده) در نظر گرفته شدند که نتایج آن در جدول ۴ آمده است.

بر اساس نتایج مندرج در جدول ۴، می‌توان نتیجه گرفت که در تبیین خودتنظیمی تحصیلی از روی مؤلفه‌های متغیر عملکرد خانواده، می‌توان گفت مؤلفه ایفای نقش به میزان ۱۶/۶ درصد، واریانس را برای خودتنظیمی تحصیلی تبیین کرد و مؤلفه حل مسئله، به میزان ۲۱/۳ درصد واریانس را برای خود خودتنظیمی تحصیلی تبیین کرد. مؤلفه ابراز عاطفی چون شرایط ورود به رگرسیون را نداشت، از معادله حذف گردید.

مؤلفه ایفای نقش ($p<۰/۰۱$ ، Beta=۰/۳۰۴) ارتباط مثبت و معناداری با خود خودتنظیمی تحصیلی دارد و پیش‌بینی کننده مثبت و منحصر فردی برای این متغیر هست. مؤلفه حل مسئله ($p<۰/۰۱$، Beta=۰/۲۴۱) ارتباط مثبت و معناداری با خود خودتنظیمی تحصیلی دارد و پیش‌بینی کننده مثبت و منحصر فردی برای این متغیر هست. بر اساس جدول فوق، مؤلفه ایفای نقشِ عملکرد خانواده با Beta=۰/۳۰۴، بیشترین سهم را در پیش‌بینی و تبیین خود خودتنظیمی تحصیلی به عهده دارد و پس‌ازآن مؤلفه حل مسئله عملکرد خانواده با Beta=۰/۲۴۱، بیشترین سهم رادار است

جدول ۲، شاخص‌های توصیفی نمرات خودتنظیمی تحصیلی کلی و زیر مقیاس‌های آن

شاخص‌ها / متغیر	زیر مقیاس‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار کمینه	مقدار بیشینه
خودتنظیمی تحصیلی	خودتنظیمی بیرونی	۲۰۰	۱۹/۶	۴/۷	۹	۳۲
	خود نظم درونی	۲۰۰	۲۷/۹	۴/۲	۱۵	۴۱
	خودتنظیمی شناختی	۲۰۰	۲۰/۸	۴/۰	۸	۳۴
	انگیزش درونی	۲۰۰	۱۶/۲	۴/۱	۷	۲۶
نمره کلی خودتنظیمی تحصیلی		۲۰۰	۸۴/۶	۹/۱	۶۰	۱۰۸

جدول۳ میزان همبستگی بین عملکرد خانواده و زیر مقیاس‌های آن با خودتنظیمی تحصیلی

متغیر	آزمون آماری	خودتنظیمی
عملکرد کلی خانواده	ضریب همبستگی	**۰/۴۳
حل مسئله		**۰/۳۷
ابراز عواطف		*۰/۱۸
ایفای نقش		**۰/۴۱

جدول ۴، خلاصه اطلاعات آماری رگرسیون گام‌به‌گام برای پیش‌بینی متغیر خودتنظیمی تحصیلی

الگو	B	SD	β	T	R	R2	R2 Change	Sig
ایفای نقش	۰/۳۸۳	۰/۰۸۸	۰/۳۰۴	۳/۳۵۴	۰/۴۰۷	۰/۱۶۶	۰/۱۶۶	۰/۰۰۰
حل مسئله	۰/۳۰۲	۰/۰۸۸	۰/۲۴۱	۳/۴۴۶	۰/۴۶۱	۰/۲۱۳	۰/۰۴۷	۰/۰۰۱

-متغیر ملاک: خود خودتنظیمی تحصیلی

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-01]

بحث

نتایج نشان داده بین میزان عملکرد خانواده و زیر مقیاس‌های آن (ایفای نقش، حل مسئله و ابراز عواطف) با خودتنظیمی تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

زیر مقیاس ایفای نقش و حل مسئله با مؤلفه خودتنظیمی درونی و خودتنظیمی شناختی دارای ارتباط مثبت و معناداری است و با مؤلفه خودتنظیمی بیرونی دارای ارتباط منفی و معنی‌داری است. مؤلفه ابراز عاطفی با مؤلفه خودتنظیمی درونی و خودتنظیمی شناختی نیز دارای ارتباط مثبت و معناداری است. نتایج پژوهش‌های بسیاری نشان می‌دهد که عملکرد خانواده یک پیش‌بینی کننده مؤثر در گرایش به خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان پرستاری است. در پژوهش Jahnson بسیاری از کارکردهای خانواده به‌طور مستقیم اثر معنی داری بر موفقیت و عدم موفقیت‌های دانشجویان رشته پرستاری گذاشته و بخش زیادی از واریانس انگیزش آن‌ها را تبیین می‌کند[۱۸]. Sojaee, Sheikh al-Islami, Ahmadi با بررسی رابطه ابعاد عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی و خود کارآمدی دانشجویان دانشگاه شیراز نشان دادند که مؤلفه‌های (ایفای نقش، ابزار عواطف) جایگاه مهمی در رشد و یادگیری دانشجویان دارد و باعث تعیین پیوند بین اهداف آموزشی و آگاهی تربیتی در خانواده می‌شو[۲۱]. Gündüz ,Yagmurlua & Harmab در مطالعه خود دریافتند که والدین توان پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی رادارند[۲۲]. نتایج به‌دست‌آمده در این پژوهش نیز چنین بیان می‌کند که عملکرد خانواده و ابعاد آن با خودتنظیمی تحصیلی ارتباط معنی داری دارد که این نتیجه همسو با نتایج پژوهش‌های ذکرشده هست. همسو با فرضیه اینکه کدام‌یک از مؤلفه‌های ایفای نقش حل مسئله و ابزار عواطف عملکرد خانواده با خودتنظیمی تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری رابطه دارند. Pasha Sharifi, Sharifi, Tangestani [۲۳] در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که وضعیت اقتصادی– اجتماعی و عملکرد خانواده نقش بسزایی در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی، خودکارامدی، خودتنظیمی و خلاقیت دانشجویان دارد. نجاتی بیان می‌کند که از بین ابعاد مختلف عملکرد خانواده ایفای نقش و حل مسئله پیش‌بینی کننده‌های مؤثری برای خودتنظیمی تحصیلی هست[۲۴]. نتایج پژوهش Ghasemi & Fouladchang بیانگر نقش اهداف در فعالیت و پیشرفت یادگیرندگان است[۲۵]. یادگیرندگان و دانش‌آموزانی که والدینشان از آن‌ها می‌خواهند مطلب را یاد بگیرند یا عملکرد خوبی داشته باشند ازنظر فعالیت‌های خودتنظیمی وضعیت بهتری دارند. بنابراین فرزندان والدین با تأکیدات هدفی تسلطی، خودتنظیم تر خواهند بود. Eleftheria, Katerina & Grigoris به این نتیجه رسیدند که درک هدف تسلطی مدرسه و درک هدف تسلطی والدین، پیش‌بینی کننده جهت‌گیری هدف تسلطی و خودتنظیمی یادگیری دانش آموزان است[۲۶]. در پژوهش حاضر نیز مشخص شد که مؤلفه‌های ایفای نقش و به میزان ۰/۱۶ واریانس را برای خودتنظیمی تعیین کرد و مؤلفه حل مسئله به میزان ۲/۱۳ درصد واریانس را برای خودتنظیمی تحصیلی تبیین کرد که نتایج این پژوهش با پژوهش‌های ذکرشده همسو هست.در محیط‌های آموزشی، کاری، درمانی و دیگر محیط‌های اجتماعی باید سعی شود به افراد آزادی انتخاب اهداف و کنترل بر زندگی‌شان داده شود تا افراد احساس خودمختاری کنند و اعمالشان را بر اساس دلایل و انگیزش درونی‌شان انجام دهند. از سویی دیگر فراهم کردن محیط آموزشی و ساختار کلاسی که به خودتنظیمی در دانشجویان بینجامد، نقش مهمی در افزایش عملکرد تحصیلی و کاهش ناسازگاری آنان ایفا می‌کند.

نتیجه‌گیری

بنابراین با توجه به آنچه گفته شد همان‌گونه که عملکرد و ساختار خانواده بزرگ‌ترین تأثیر را بر نوجوانان و جوانان ایفا می‌کند و مؤثرترین عامل در رشد آن‌ها خانواده است. عملکرد خانواده می‌تواند خودتنظیمی دانشجویان را تحت تأثیر قرار دهد شایسته است که به هنگام بررسی نحوه سازگاری و عملکرد دانش آموزان در مدرسه و خانواده و روابط حاکم بر آن مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گیرد. در پایان هرگونه اقدام در جهت شناسایی داشتن مهارت خودتنظیمی مستلزم به دست آوردن تصویری روشن از روابط عاطفی و عملکرد خانوادگی آنان است.

تقدیر و تشکر

در پایان بر خود لازم می‌دانیم از تمامی دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان و کارکنان دانشگاه کمال تشکر و قدردانی را داشته باشیم.

تأییدیه اخلاقی

به افراد شرکت‌کننده در خصوص محرمانه بودن نتایج پرسشنامه اطمینان داده شد.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارضی در منافع، فرایند نگارش و فرایند داوری مقاله در بین نویسندگان وجود نداشت.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-01]

منابع مالی

در انجام این پژوهش از هیچ نهادی حمایت مالی دریافت نشده است.

References

1. Wright SE, Harvey SE, Walmsley E, Ferrando-Vivas P, Harrison DA, Rowan KM. Family Satisfaction with Critical Care in the United Kingdom. Intensive Care Med Exp 2015 Dec; 3 (1): A22.
2. Mulyadi S, Rahardjo W, Basuki H. The Role of Parent-child Relationship, Self-esteem, Academic Self-efficacy to Academic Stress. Pro – Socia Behav Sci 2016; 217 (2): 603-608.
3. Seif AA. Modern educational psychology. Tehran: Virayesh Pubilation; 2016. P. 174-179 [Persian]
4. Matthews JS, Marulis LM, Williford AP. Gender processes in school functioning and the mediating role of cognitive self-regulation. J Appl Dev Psychol 2014; 35 (3): 128-137.
5. Sektnan M, McClelland MM, Acock A, Morrison FJ. Relations between early family risk, children's behavioral regulation, and academic achievement. Ear Child Research Quart 2010; 25 (4): 464-479.
6. Burić I, Sorić I, Penezić Z. Emotion regulation in academic domain: Development and validation of the academic emotion regulation questionnaire (AERQ). Person Individual Differ 2016; 96 (8): 138-147.
7. Becker DR, Miao A, Duncan R, McClelland MM. Behavioral self-regulation and executive function both predict Visual motor skills and early academic achievement. Artic Ear Child Research Quart 2014; 29 (4): 411-424.
8. Lennick, d & Kiel, f. Moral Intelligence: The key to Enhancing Business Performance and Leadership Success. Wharton Scholl Publishing, USA; 2005. P. 179.
9. Chiu YL, Liang JC, Mao PC, Tsai CC. Improving Health Care Providers' Capacity for Self-Regulated Learning in Online Continuing Pharmacy Education: The Role of Internet Self-Efficacy. J Contin Educ Health Prof 2016; 36(2): 89-95.
10. Pintrich PR & Degroot EV. Motivational and Self-Regulated Learning Components of Classroom Academic Performance. J Educate Psychol 1999; 82 (1): 33-40.
11. Matinez-pons M. "Test of a model of parental inducement of academic self-regulation". J Experimental Education 1996; 64 (3): 213-227.
12. Zainali A, Vahdat R, Hamedniya S. The study and comparison of pre addiction basses in patients, normal people. Knowledge and Research in Psychology 2008; 33(1): 149-168. [Persian]
13. Ashtiani A, Hassani MA. Compare the strategies of successful and unsuccessful learning of nursing students. J Psycho 2009; 4: 4-15. [Persian]
14. Friedel JM, Cortina. KS, Turner JC, Midgley C. Achievement goals, efficacy beliefs and coping strategies in mathematics: the role of perceived parent and teacher goal emphasis. Contemporary Educational psychology 2006; 32 (8): 434-458.
15. Jakešová J, Kalenda J, Gavora P. Self-regulation and Academic Self-efficacy of Czech University Students. Pro - Social Behav Sciences 2015; 174: 1117-1123.
16. Shamloo S. Mental Health. Tehran: Roshd Publication; 2008. P. 124-127.[Persian]
17. Reid R, Trout A, & Schwartz M. Self-regulation interventions for children with attention deficit/hyperactivity disorder. J Article Excerpt 2005; 71 (4), 361-377.
18. Jahnson R. Relation between Family Function and student's performance. Psychological Studies 2009; 56: 192-197.
19. Zimmerman BJ. Self-regulated learning and academic learning and achievement: The Emergence of a Social Cognitive Perspective. Educational Psychology Review 1990; 2: 307-323.
20. Zadeh Mohhamadi A, Khosravi G. Preliminary Study of Psychometric Properties and Validation of a Scale to assess family functioning (FAD). J Family Research 2006; 2(5): 70-89. [Persian]
21. Sojaee Z, Sheikh al-Islami R, Ahmadi S. Expected efficacy based on students' academic achievement goals for their parents and teachers. The ninth annual conference of the Association of Curriculum Studies, challenges and prospects. 2009, Tabriez. [Persian]
22. Gündüza G, Yagmurlua B & Harmab M. Self-Regulation Mediates the Link Between Family Context and Socio emotional Competence in Turkish Preschoolers. Early Education and Development 2015; 26 (5-6): 55-70.
23. Pasha Sharifi H, Sharifi N, Tangestani Y. Predicting academic achievement of self-efficacy, self-regulation and creativity Azad University Branch of Roodhen in the 91-90 school year. Educational Administration Research Quarterly 2013; 4(4): 158-178. [Persian]
24. Nejati H. The educational role of the father in the family. Tehran: Chapar Farzanegan Publications, 1988. [Persian]

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-01]

25. Ghasemi A, Fouladchang M. The Role of parental goal emphases on self-regulated learning students. J Educational Psycho Studies 2010; 7(11): 69-86. [Persian]
26. Eleftheria NG, Katerina V, Grigoris K. Student's achievement goal orientations and their behavioral and emotional engagement: Co-examining the role of perceived school goal and structures parent goals during adolescence. Greece learning and individual differences 2009; 19: 53-60.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-01]